

Dokument

Evropská charta účasti mladých lidí na životě měst a regionů byla inovována

Břetislav Hofbauer

Příčiny a souvislosti

Jednou ze základních současných strategií Rady Evropy jako celoevropské struktury je působení na mladou generaci a její život v podmínkách obce a regionu. Pozornost věnuje všem základním zřetelům: mladé generaci, která je svou početností i možnostmi rozvoje perspektivní součástí společnosti; životů mladých lidí v obci a regionu; jejich výchově, uskutečňující se v různých sociálních a výchovných prostředích; jejich účasti na životě společnosti. Rada Evropy přikládá těmto otázkám trvalý, rostoucí význam, který se přímo i zprostředkovaně týká každého dítěte a mladého člověka našeho kontinentu. Dosvědčuje to následující přehled vyhlášených a postupně také uskutečňovaných struktur a aktivit.

V r. 1957 vznikla Stálá konference místních a regionálních samospráv Evropy, nahrazená v r. 1994 Kongresem místních a regionálních samospráv Evropy (Congress of Local and Regional Authorities of Europe – CLRAE). Jeho posláním je: bránit a rozvíjet politickou, správní autonomii evropských místních společenstev a místní demokracie; uplatňovat princip subsidiarity (= účast státu má být podpůrná a jen taková, na kterou by nižší jednotka správy nestačila); podporovat přeshraniční spolupráci a rozvoj euroregionů; odstraňovat politické, sociální a institucionální překážky této spolupráce (blíže Hofbauer, 2003, 2000, 1998).

Ředitelství mládeže a sportu Rady Evropy aktivně podporuje její integrovaný program „Demokratické instituce v činnosti“. Za mimořádně významnou pro rozvoj jednotlivce i demokratické společnosti pokládá spoluúčast dětí a mládeže na životě obcí a regionů. Předpokládá proto spolupráci mezi službami obcí a regionů (například pro výměny mládeže); shromažďování a zveřejňování zkušeností z participačních aktivit mládeže. Na plnění naznačených úkolů se má podílet také výbor Rady Evropy pro kulturu a vzdělání.

Otázkami participace mladých lidí se dlouhodobě zabývají orgány Rady Evropy. První konference na toto téma se konala v Lausanne (Švýcarsko, červen 1988), druhá v Llangollenu (Wales, září 1991). Jako zásadní dokument byla přijata Charta účasti mladých lidí na životě obcí a regionů v březnu 1992 (Charte européenne, 1992). Následovala další jednání a dokumenty tak, jak se rozšiřovala zkušenost v tomto směru. Byly to zejména:

- rezoluce „Otevření Evropy pro mládež: Města a regiony v činnosti“ (r. 1997);
- rezoluce „Evropa 2000 – účast mládeže: úloha mladých lidí jako občanů“ a doporučení k této otázce z téhož roku;
- závěry k usnesení 19. zasedání výboru ministrů členských zemí o účasti občanů v místní veřejné činnosti (r. 2001);
- konference „Mládež – aktivní síla ve svých městech a regionech“ (Kra-kov, r. 2002), která schválila inovovanou Chartu účasti mládeže na životě obcí a regionů (Revised European Charter, 2003).

Problematika je na pomezí několika vzájemně spjatých oblastí, odkud čerpá podněty a kde současně nachází rozsáhlý prostor pro jejich řešení. Týká se samosprávných a správních orgánů obcí a regionů, výchovných činitelů, zejména školy, institucí a organizací neformální výchovy (a mezi nimi také sdružení dětí a mladých lidí a médií). Tito činitelé se v různých situacích setkávají ve vyučovacím procesu (například v hodinách občanské výchovy) i v praktické činnosti (například ve fungování žákovských samospráv). Spoluúčast má svým působením zlepšovat současné podmínky a prohlubovat možnosti výchovného působení. Má však také význam jako perspektivní příprava na aktivní občanský život v dospělosti (například jako „výchova k obci“). Společným jmenovatelem tohoto působení je výchova k demokratickému občanství, které její cíle i praxi rozšiřuje mezi dnešními mladými lidmi do dalších oblastí jejich života a postupně i do jeho jednotlivých fází až do celoživotní dimenze.

Srovnání obou verzí Charty účasti mladých lidí na životě obcí a regionů

Více než desetiletá zkušenost umožnila koncepci, rozsah i znění Charty významně rozšířit, prohloubit a konkretizovat. Zásadním východiskem je kontinuita jejího pojetí i praktických výstupů. Charta je (a nadále má být) nástrojem, který mladým lidem usnadňuje aktivně vstupovat do širších výchovných a společenských souvislostí. Ve prospěch tohoto cíle má proměna její dosavadní podoby umožnit její účinnější působení v budoucnosti. V jakých směrech se to projevuje?

a) Proměna struktury Charty

Rozšířením prošla její úvodní část, která zdůvodňuje tyto zásady:

- Participaci mladých lidí na životě obcí a regionů chápat jako podstatnou součást celkové politiky občanské participace ve veřejném životě.
- Zřetel k mládeži respektovat ve všech sektorových politikách společnosti a uskutečňovat ho různými způsoby.
- Zásady a metody této politiky uplatňovat vzhledem ke všem mladým lidem bez diskriminace, pozornost obracet ke skupinám znevýhodněným etnicky, národnostně, sociálně, nábožensky, jazykově nebo v dalších ohledech.

Do současného pojetí přešly v rozšířené podobě také obě základní části původní verze Charty: přehled sektorových politik a instituce participace mladých lidí na životě obcí a regionů. Mezi ně však byla vložena nová rozsáhlá druhá část o 15 paragrafech; jejich celkový počet se tak zvýšil ze 42 na 70. Tato nová část se zabývá realizací Charty v praxi a v osmi hlavních směrech uvádí metody a nástroje, jimiž se participace může uskutečňovat:

- Její výcvik začíná ve škole, která má rozhodující význam pro život mladých lidí, jejich výchovu k lidským právům a neformální výchovu (různými způsoby účasti žáků na životě školy – občanskou výchovou zařazenou do školních osnov – výchovou ve vrstevnických skupinách).
- Informace pro mládež jako jeden z předpokladů plynulého vstupu do života společnosti a účasti na něm (využívání existujících informačních center a zřízení nových – přístup k informacím i pro znevýhodněnou mládež).
- Participaci rozvíjet prostřednictvím moderních informačních a komunikačních technologií.
- Uplatňovat ji rovněž prostřednictvím účasti mladých lidí na rozvoji psaných i elektronických médií vytvářených mladými lidmi a pro mladé lidi; jedním z cílů je učit jejich uživatele uplatňovat kritický přístup.
- Podporovat mladé lidi v přebírání úkolů dobrovolné činnosti a věnovat se otázkám společného zájmu (vytvářet střediska dobrovolníků, rozvíjet jejich iniciativy spolupracovat s dobrovolnými organizacemi, výchovnými pracovníky i zaměstnavateli).
- Podporovat projekty a iniciativy mladých lidí (včetně otázek finančních, hmotných a technických).
- Podporovat strukturovaná nebo neformální sdružení tak, aby se mladí lidé mohli podle své volby zapojovat do sdružení již existujících nebo nově utvářených. Místní a regionální samosprávy mají přitom práci řídit a rozhodovat o ní společně s mladými lidmi jako plnohodnotnými

partnery a ve spolupráci s jejich sdruženími vytvářet pro tyto účely i rozpočty.

- Účast mládeže v nevládních organizacích a politických stranách, neboť tato činnost vtahuje mladé občany do procesu jednání a rozhodování a daleko přesahuje pouhou účast na volbách.

b) Obsahové změny a rozsah obou dosavadních částí Charty

V první části bylo zachováno dosavadních deset sektorových politik, které se týkají: volného času, zaměstnání, bydlení, participace, mobility, zdraví, rovnosti obou pohlaví, zvláštní politiky pro venkovské regiony, kultury a životního prostředí. Byly však doplněny o další čtyři sektory.

- *Politika boje proti násilí a zločinnosti* má za cíl chránit mladé lidi, všemi prostředky bojovat proti rasismu a násilí, šikaně ve škole, vytvářet sítě sdružení a projekty podporující nenásilí a toleranci ve škole i mimo ni; mladé lidi chránit před sexuálním zneužíváním; vytvářet ovzduší důvěry a respektu mezi mladými lidmi a úřady.
- *Politika proti diskriminaci menšin* (včetně jejich mladých příslušníků) se týká hendikepovaných nebo jiných znevýhodněných skupin. Cílem je usilovat o jejich integraci rozvojem multikulturních společenství a respektováním jejich potřeb, kultur, obyčejů a životních stylů. V souvislosti s tím mají místní a regionální úřady zajišťovat rovný přístup pro všechny občany do školy a profesní přípravy, k bydlení, kulturním aktivitám a dalším oblastem života; ve školách umožňovat dialog mezi různými náboženstvími a podporovat protirasistickou výchovu.
- Další úsek se týká *uplatňování správných zásad sexuálního chování* mladých lidí. Rodiče, školy i organizace mají pomáhat nacházet cesty ke zdravému a citovému životu prostřednictvím sexuální výchovy ve škole a pomocí organizací a služeb poskytujících informace o vztazích obou pohlaví.
- Poslední nově zařazenou politikou a současně společným jmenovatelem všech předchozích je *rovný přístup k právu a zákonům pro všechny*, tedy i mladé lidi. Také v tomto případě se na rozšiřování potřebných informací mají aktivně podílet školy, vrstevnické skupiny a informační služby.

Neméně významné je i pojetí třetí části nového dokumentu, která se týká nástrojů a způsobů participace mladých lidí na životě obcí a regionů. Změny odrážejí skutečnost, že se v předchozím desetiletí fond praktických zkušeností značně rozvinul, a umožňuje tak zaměřovat se do těchto základních směrů:

- Především se rozšířilo funkční a obsahové pojetí participačních struktur. Ty se mají stávat místem svobodného vyjadřování mladých lidí k otázkám, jež se jich týkají. Mají jim umožnit orgánům obcí a regionů podávat

návrhy a s představiteli obcí a regionů konzultovat otázky společného zájmu.

- Tomuto širokému pojetí mají odpovídat také způsoby realizace. Inovovaná verze požaduje vytvářet na základě dobrovolnosti rady, parlamenty nebo fóra mládeže, jež mají odrážet sociální složení mladých lidí, uplatňovat zásady demokratického občanství a tomu odpovídající způsoby řízení aktivit.
- Participační struktury jsou voleny mladými lidmi a mají být všestranně podporovány (poskytováním prostor, finančních prostředků a další materiální pomoci) také ze soukromých nadací a dalších zdrojů. V obcích a regionech mají být rovněž ustavováni „ručitelé“ (garantors) této činnosti, jimiž mají být osoby nebo skupiny osob nezávislé na politických stranách. Ručitelé mají činnost participačních struktur soustavně sledovat, být s jejich zřizovateli v průběžném kontaktu, pomáhat jim překonávat obtíže a podílet se na hodnocení výsledků činnosti.

c) Výrazná proměna jednotlivých paragrafů obou částí první verze Charty

Vlastní obsah jednotlivých ustanovení byl konkretizován a v některých případech doplněn novými aspekty. Vzhledem k velkému množství těchto změn uvádíme ilustračně pouze některé. V první části to byly například:

- politika volného času a sdružovacího života byla rozšířena o sport;
- politika vzhledem k bydlení a prostředí města byla doplněna o požadavek řešit veřejnou dopravu, a to i na venkově, aby umožňovala mobilitu venkovské mládeže;
- dosavadní kulturní politika se má přetvářet na politiku přístupu ke kultuře ve všech jejích formách;
- politika k životnímu prostředí se rozšiřuje o zřetel k udržitelnému rozvoji.

V nové verzi třetí části se zdůrazňuje zejména dialog a partnerství mezi mladými lidmi a místními či regionálními vládami, přitom se k jednotlivým úkolům mohou vytvářet také dočasné struktury ad hoc a kombinovat různé institucionální formy.

Základní zaměření navrhovaných změn Charty požaduje, „aby se mladí lidé o participaci a demokracii učili ve škole, aby její kurzy o demokracii, participaci a občanství byly vhodné a účelné“. Škola však musí být také místem, kde mladí lidé demokracii prožívají v činnosti a kde je jejich spoluúčast na rozhodování podporována, povzbuzována a pokládána za účinnou.

Smysl změn obou verzí Charty a jejich význam pro současnou výchovnou praxi

Výše naznačené odlišnosti obou verzí odrážejí změny v postavení a výchově mladé generace současné Evropy a směřují k demokratickému občanství a participaci na životě obcí a regionů. Proměny společnosti evropských zemí vyvolávají:

- stále složitější postavení mladé generace;
- nové přístupy k její výchově a vzdělávání;
- rostoucí možnosti a současně zvětšující se rizika pro zdravý, smysluplný a úspěšný vývoj jejich příslušníků;
- stále patrnější potřebu, aby se nejmladší občané mohli trvale a účinně podílet na vytváření podmínek svého života a výchovy, na rozvoji své obce, regionu a v konečných důsledcích celé společnosti.

To vše vyvolává sblížování s dalšími příbuznými oblastmi. To se týká zejména Úmluvy OSN o právech dítěte, která je s otázkou participace dětí a mladých lidí v mnoha směrech těsně spjata. Předchozí vývoj pojetí a praxe participace mladých lidí na životě obcí a společnosti lze ve stručnosti charakterizovat takto:

- Těžiště pozornosti a rozhodování o otázkách života a výchovy mladé generace se posouvá od centra k nižším samosprávným a správním orgánům. Patrné to je zvláště v zemích střední a východní Evropy, kde se dříve dlouhodobě uplatňoval přístup centralizovaný. Demokratizace a decentralizace se však přes rozdílné stupně a realizační postupy jednotlivých evropských zemí stále patrněji uplatňuje na celém kontinentu.
- Současně to bylo období kladení otázek, jak zájem o spoluúčast probudit u dětí a mladých lidí dosud nezainteresovaných a neangažovaných. Složitost a nedořešenost těchto přístupů potvrzuje i nedávno vydaná Bílá kniha Evropské komise o mládeži (Bílá kniha Evropské komise, 2002). Řešení jednotlivých problémů však v mnoha směrech zůstává otevřenou otázkou, na niž bude muset odpovídat až budoucí výchovná a společenská praxe.
- Také v České republice se otázkám participace příslušníků mladé generace dostává od počátku 90. let rostoucí pozornosti. Pozitivním vývojem procházejí nově ověřované a uplatňované způsoby výchovné a společenské spoluúčasti (samosprávy, směny, parlamenty dětí a mládeže). Tuto situaci do dneška nepomáhá účinně řešit školská legislativa, neboť připravované zákony o školství a o podpoře mládeže („zákon o mládeži“) přes jejich víceletou přípravu zůstávají stále ve stádiu příprav návrhů a procházejí opakovanými diskusemi, které samy o sobě reálný stav v zá-

kladných článkách výchovy a vzdělávání nezlepší (Hofbauer, 2002, 2003; Lvová, 2003).

Nová verze Charty spoluúčasti mladých lidí na životě obcí a regionů je proto příležitostí pro všechny, kteří se na jejím uskutečňování mohou, chtějí a mají podílet, tedy:

- pro rodiče, pedagogy škol a další výchovné a vzdělávací instituce (zejména zařízení volného času nebo médií), které působí ve formální a neformální výchově dětí a mládeže;
- pro zastupitele místních a regionálních samospráv a jejich pracovníky, kteří se v těchto souvislostech mohou stávat (a někdy již také skutečně jsou) iniciativním činitelem a významným partnerem;
- pro samotné děti a mladé lidi. Ti jsou či mohou být subjektem jednak individuálních činností umožňujících poznávat život obce a regionu, sbližovat se s ním a vnášet do něho vlastní podněty, jednak mohou být subjektem aktivit veřejně prospěšných zaměřených přímo na rozvoj místa a regionu. Avšak zájem dětí a mladých lidí o účast na životě obce a regionu prochází patrným poklesem.

Nová verze Evropské charty účasti mladých lidí na životě obcí a regionů obsahuje tedy významný výchovný potenciál, který lze účinně uplatňovat v interakci všech zmíněných činitelů. Znalost myšlenek a doporučení Charty může obohatit současné působení rodiny, školy, zařízení, sdružení volného času i médií a přispět ke kultivaci současného i budoucího života našich obcí a regionů i jejich nejmladších občanů.

Literatura

- Bílá kniha Evropské komise – Nový podnět pro evropskou mládež.* Komise Evropských společenství. Praha: MŠMT, 2002.
- HOFBAUER, B. Programy měst a obcí pro mladou generaci. *Moderní obec*, r. 1998, č. 5, s. 1–8.
- HOFBAUER, B. Participace dětí a mládeže na životě obce. *Moderní obec*, roč. 2000, č. 10, s. 1–8.
- HOFBAUER, B. Otázky dětí na mimořádném zasedání Valného shromáždění OSN, r. 2002, č. 3–4; *Bílá kniha Evropské komise – Nový rozmach evropské mládeže. Vychovatel*, roč. 2002, č. 7.
- HOFBAUER, B. Participace dětí a mládeže na životě společnosti. *Evropské struktury a jejich aktivity.* Praha: MŠMT ČR, 2003.
- Charté européenne de la participation des jeunes a la vie municipale et régionale.* Strasbourg: Conseil de l'Europe, 1992.
- LVOVÁ, M. O právech dětí mezinárodně. *Vychovatel*, roč. 2003, č. 2.
- Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life.* Strasbourg: Council of Europe, 2003.

Adresa autora: PhDr. Břetislav Hofbauer, CSc., Koněvova 193, 130 00 Praha 3

Revidovaná Evropská charta participace mladých lidí na místním a regionálním životě

Úvod

Požadavek, který se měl později stát přepracovanou Evropskou chartou participace mladých lidí na místním a regionálním životě, byl vznesen na první a druhé konferenci problematiky mládeže organizované *Standing Conference of Local and Regional Authorities of Europe* v Lausanne (červen 1988) a v Llangollenu (září 1991). Brzy poté, v březnu 1992, *Standing Conference* přijala Rezoluci 237 a článek 22, které se týkaly přijetí Charty.

K oslavám 10. výročí Evropské charty participace mladých lidí na místním a regionálním životě *The Council of Europes Congress of Local and Regional Authorities of Europe* ve spolupráci s *Council of Europes Directorate for Youth and Sport* zorganizoval konferenci s názvem „Mladí lidé – aktivní účastníci ve svých městech a regionech“. Hlavním účelem konference, která se konala v Krakově 7. a 8. března 2002, bylo zhodnotit vývoj dosažený v oblasti účasti mládeže na veřejném životě během desetileté existence Charty a prodiskutovat další způsoby propagace účasti mládeže na tomto životě. Účastníci konference přijali krakovskou deklaraci, ve které potvrdili, že mladí lidé jsou právoplatnými občany v obcích a regionech, kde žijí, stejně tak jako jiné věkové skupiny, a tím pádem musí mít přístup ke všem formám účasti na veřejném životě společnosti. Potvrzena byla také role mladých lidí ve vývoji demokratické společnosti se zřetelem na oblast místního a regionálního veřejného života. Co více, konference představila příspěvek integrovanému projektu Rady Evropy „Making Democratic Institutions Work“.

Účastníci konference vyžadovali odpověď na nové výzvy, se kterými se setkávají mladí lidé v současné společnosti. Zároveň také požádali, aby CLRAE a *Advisory Council on Youth Questions of the Council of Europe* jmenovaly experty pro přípravu návrhu dodatku Evropské charty participace mladých lidí na místním a regionálním životě za účelem reakce na nové výzvy 21. století, jako jsou informační společnost a nebezpečí plynoucí ze života v městské společnosti.

Pracovní setkání byla svolána na konec roku 2002 a začátek roku 2003. Úvahy vzešlé z těchto pracovních setkání poskytují základy pro současnou verzi Charty. Tato verze Charty je rozdělena do tří částí. První část poskytuje místním a regionálním úřadům vodítko k provedení programů ovlivňujících mladé lidi v rozličných oblastech. Druhá část poskytuje nástroje podporující participaci mladých lidí. Konečně třetí část poskytuje rady pro vytvoření institucionálních podmínek pro participaci mladých lidí.

Preamble

Aktivní účast mladých lidí na rozhodnutích a činnostech na místní a regionální úrovni je velmi nutná, jestliže chceme budovat demokratickou, prosperující a vše zahrnující společnost. Účast na demokratickém životě jakékoli komunity znamená více než jen účast ve volbách, ačkoli i toto jsou velmi důležité prvky. Účastnictví

a aktivní občanství je o tom, mít právo, prostředky, prostor a příležitost a tam, kde je to nutné, také podporu k ovlivnění rozhodnutí a účasti v aktivitách, které přispívají k budování lepší společnosti.

Místní a regionální úřady jako orgány, které jsou nejbližší mladým lidem, hrají důležitou roli v prosazování účasti mládeže. Tímto mohou zajistit, aby mladí lidé nejen slyšeli a učili se o demokracii a občanství, ale dostali také příležitost ji „zažít a vyzkoušet“. Nicméně účast mladých není pouze o tom, jak vychovat aktivní občany nebo stavět demokracii pro budoucnost. Je podstatná, jestliže aktivní účast je smysluplná pro samotné mladé lidi, kteří mohou ovlivnit a tvořit rozhodnutí a činnosti ve chvíli, kdy jsou mladí a ne až v pozdějším stadiu jejich života.

Jestliže místní a regionální úřady podporují a prosazují účast mládeže na veřejném životě, přispívají také významným způsobem k sociální integraci mladých lidí, pomáhají jim vypořádat se s výzvami a nesnázemi mládí, ale také s výzvami moderní společnosti, ve které často převládá anonymita a individualismus. Avšak aby participace v místním a regionálním životě byla trvalá, úspěšná a smysluplná, je potřeba více než jen rozvoj nebo restrukturalizaci politických či administrativních systémů. Jakákoli činnost nebo postup navržený k prosazování účasti mládeže na veřejném životě musí zaručit, že kulturní prostředí respektuje mladé lidi a počítá také s jejich rozličnými potřebami, okolnostmi a úsilím. V neposlední řadě musí také zahrnovat prvky zábavy a potěšení.

Zásady

1. Účast mladých lidí v místním a regionálním životě představuje část globálního přístupu k účasti občanů na veřejném životě, tak jak to bylo stanoveno doporučením (Rec 2001 – 19) ministerskou komisí členských států pro účast občanů na veřejném životě.
2. Místní a regionální úřady musí být přesvědčeny k tomu, aby všechny jejich programy počítaly s problematikou mládeže. Proto provádějí a realizují, v souladu s touto chartou, různé formy participace ve spolupráci a prostřednictvím konzultací s mladými lidmi či jejich reprezentanty.
3. Zásady a různé formy participace prosazované v této chartě se týkají všech mladých lidí bez výjimky. K dosažení tohoto cíle se musí věnovat zvláštní pozornost prosazování účasti na místním a regionálním životě především mladým lidem ze znevýhodněných oblastí společnosti a také z etnických, národních, sociálních, sexuálních, kulturních, náboženských a jazykových menšin.

Část I: Dílčí programy

1.1 Program pro sport, volnočasové aktivity a společenský život

4. Místní a regionální úřady by měly podporovat sociální a kulturní aktivity organizované sdruženými a organizacemi mládeže, skupinami mládeže a komunitními centry, které spolu s rodinou a školou či zaměstnáním představují jeden z pilířů sociální soudržnosti v obci či regionu. Tyto tvoří ideální formy participace mládeže a realizace programů pro mládež v oblasti sportu, kul-

tury, řemesel a obchodu, umění a jiných forem tvorby a vyjádření stejně jako v oblasti sociální činnosti.

5. S cílem vyvinout místní a regionální sektor sdružení mládeže měly by místní a regionální úřady s využitím vhodných nástrojů podporovat zvláště organizace, které školí prostředníky a vedoucí klubů a organizací mládeže, stejně jako mladé pracující, kteří hrají vitální roli v místním a regionálním životě.
6. Místní a regionální úřady by měly povzbuzovat sdružení k prosazování aktivní účasti mladých lidí v jejich statutárních orgánech.

1.2 Program podpory zaměstnanosti mladých a boje proti nezaměstnanosti

7. Ekonomické a sociální podmínky, ve kterých žijí mladí lidé, mají vliv na jejich ochotu a schopnost participovat na životě místní společnosti. Pokud jsou mladí lidé nezaměstnaní nebo žijí v chudobě, mají méně přání, zdrojů a sociální podpory být aktivními občany v místním a regionálním životě. Nezaměstnaní mladí lidé bývají s největší pravděpodobností vyloučeni ze společnosti, a proto místní a regionální úřady musí vyvinout programy a prosazovat iniciativy ke snížení nezaměstnanosti mládeže.
8. Proto by místní a regionální úřady měly:
 - i. vyvinout programy v koordinaci s mladými lidmi (včetně těch, kteří jsou nezaměstnaní či v riziku nezaměstnanosti), místními zaměstnavateli, odborovými svazy, vzdělávacími, zaškolovacími a pracovními úřady a organizacemi mládeže pro identifikaci příčin nezaměstnanosti a podporovat příležitosti zaměstnat mladé lidi;
 - ii. ustanovit místní pracovní úřady k poskytování péče specialistů a nalezení smysluplné a stabilní práce pro nezaměstnanou mládež. Mladí nezaměstnaní lidé musí mít právo, pokud si to přejí, být účastníky řízení takovýchto středisek;
 - iii. podporovat založení podnikání a družstev mladými lidmi a skupinami mladých lidí, a to jejich financováním nebo jiným způsobem, např. poskytováním obchodních prostor a vybavení, školením a poskytováním profesionálního poradenství;
 - iv. povzbudit pokusy mladých lidí v oblasti hospodářství, ve svépomocných komunitních centrech a družstvech.

1.3 Program pro městské prostředí, bydlení a dopravu

9. Místní a regionální úřady by měly spolu se zástupci organizací mládeže vytvořit podmínky pro vývoj takových programů pro městské prostředí, které jsou založeny na více integrovaném a méně fragmentovaném prostředí, napomáhajícím sociální interakci a vývoji vysoce kvalitního veřejného prostoru.
10. Místní a regionální úřady by se měly zabývat programy pro bydlení a městské prostředí, a zahrnovat mladé lidi ve vyjednávání spolu s jejich místně či regionálně zvolenými zástupci, hospodářskou exekutivou, vedoucími sdružení a architekty. Cílem je:

- i. vytvořit program pro harmoničtější prostředí pomáhající osobnímu uspokojení a rozvoji reálné solidarity mezi generacemi;
 - ii. vytvořit koordinovaný přístup k městskému prostředí s uvážením sociální a interkulturní reality obyvatel při návrhu bydlení nebo programů renovace bydlení.
11. V úzké spolupráci s organizacemi mládeže, sdruženími nájemníků, případně spotřebitelskými organizacemi, sociálními bytovými agenturami a sociálními pracovníky, by měly místní a regionální úřady podporovat vývoj uvnitř existujících sociálních struktur, a to:
 - i. místním informačním servisem pro bydlení mladých lidí;
 - ii. místními plány (např. nízkorozpočtové půjčky, systém regulace nájemného), které pomáhají nalézt ubytování pro mladé lidi.
 12. Mobilita mladých lidí je umožňována jednoduchým přístupem k veřejné dopravě, jíž jsou mladí lidé hlavními uživateli. Tato mobilita je nepostradatelná pro účast na veřejném životě a pro plnohodnotné občanství.
 13. Mladí lidé by proto měli být účastni organizace veřejné dopravy, a to jak na místní, tak i regionální úrovni. Zvláštní jízdní tarify by měli umožnit cestování i znevýhodněným mladým lidem.
 14. Mobilita a doprava ve venkovských oblastech jsou nezbytnými pro kvalitu života a nejsou chápány pouze jako umožnění účasti na veřejném životě. Proto by měly místní a regionální úřady podporovat takové iniciativy pro dopravu na venkově, které usilují o poskytování dopravních služeb (veřejné či privátní; individuální nebo hromadné) a zvyšují mobilitu v oblasti venkova takových skupin mladých lidí, které jsou současně vyloučeny z důvodu absence dopravních prostředků.

1.4 Program vzdělávání a školení pro podporu participace mladých lidí

15. Škola představuje instituci, ve které mladí lidé netráví pouze podstatnou část jejich života a kde podstupují formální vzdělávání. Je to také místo, kde jsou formovány jejich názory a životní představy. Pro mladé lidi je nezbytné učit se o participaci a demokracii už během školní docházky. Tyto kurzy musí být dostupné a vhodně zabezpečené. Současně musí být škola také místem, kde mladí lidé prožívají a praktikují demokracii a kde je jejich participace v rozhodování podporována a viděna jako přínosná. Proto:
 - i. místní a regionální úřady by měly aktivně podpořit účast mladých lidí na školním životě. Měly by poskytovat finanční a jinou podporu, např. poskytovat místa pro setkávání umožňující mladým lidem zakládat demokratické školní studentské asociace. Tyto asociace by měly být nezávislé, s vlastní samosprávou, a pokud to mladí lidé požadují, měly by mít právo účastnit se rozhodování týkajícího se provozu školy, a to v partnerství s učiteli a školními orgány;
 - ii. v místech, kde jsou místní a regionální úřady zodpovědný za tvorbu školního kurikula, by tyto úřady měly zajistit, aby se studenti a studentské asociace průběžně účastnili tvorby školního kurikula či aby byla tato tvorba

s nimi konzultována. Také by měly zajistit, aby občanské a politické vzdělávání bylo včleněno do školního kurikula a byla mu věnována náležitá pozornost ve vzdělávacím programu pro všechny studenty.

1.5 Program pro mobilitu a výměnné pobyty

16. Místní a regionální úřady by měly podporovat takové asociace a skupiny, které upřednostňují mobilitu mladých lidí (mladých zaměstnanců, studentů nebo dobrovolníků) prostřednictvím podpory výměnných programů, a také by měly rozvíjet povědomí o evropském občanství.
17. Místní a regionální úřady by měly povzbuzovat mladé lidi, jejich organizace a školy k aktivní účasti v mezinárodních výměnných aktivitách a všech výměnných programech v rámci evropské sítě. Úřady by měly být schopny poskytnout finanční podporu z důvodu podpory jazykového vzdělávání a interkulturních výměn stejně jako výměn lidských zkušeností.
18. Úřady by měly zahrnout mladé lidi a jejich zástupce do výborů pro výměnné programy a jiných orgánů zodpovědných za uskutečnění těchto programů.

1.6 Program pro zdraví

19. S ohledem na rozvoj a realizaci projektů, které pocházejí od mladých lidí a které prosazují rozvoj konceptu všestranné péče a dynamiky veřejného života, místní a regionální úřady by měly vytvořit a vyvíjet institucionální rámec pro konzultace mezi organizacemi mládeže, volenými zástupci a všemi sociálními a profesionálními skupinami, které se zabývají sociální péčí a podporou zdraví.
20. S ohledem na škodlivý vliv kouření, zneužívání alkoholu a drog mezi mladými lidmi místní a regionální úřady by měly společně s představiteli organizací mládeže a zdravotnickými zařízeními představit, vyvíjet a prosazovat místní informační politiku a poradenské zázemí pro mladé lidi, kteří jsou zasaženi těmito problémy. Stejně tak by měla být věnována péče speciálním školicím programům pro mladé sociální a dobrovolné pracovníky a vedoucí představitelé organizací, které jsou zodpovědné za prevenci a nápravné strategie pro mladé lidi.
21. S ohledem na současné zvýšení výskytu sexuálně přenosných nemocí by měly místní a regionální úřady zvýšit intenzitu informačních a preventivních kampaní zaměřených na mládež, a tímto podporovat solidaritu a vznik sociálních vztahů, ve kterých nemají místo morální odsouzení a izolace. Mládež a představitelé místních organizací mládeže a zdravotnických zařízení by měly být zahrnuti do tvorby a realizace těchto informačních programů a akcí.

1.7 Program rovnosti pohlaví

22. Jako součást programu vytváření optimálních podmínek pro rovnou účast mužů a žen v místních a regionálních záležitostech by měly místní a regionální úřady zvýhodňovat a podporovat přístup mladých mužů a žen k zodpovědným pozicím v rámci profesního života, ve sdruženích, v politice a místních a regionálních úřadech.

23. V mezích jejich možností by měly místní a regionální úřady podporovat vzdělávací programy pro rovnost mezi muži a ženami, a to už od raného dětství.
24. Pro rozvoj programu rovnosti mezi muži a ženami by místní a regionální úřady měly:
 - i. navrhnout střednědobý plán s cílem odstranění nerovností mezi mladými muži a ženami;
 - ii. realizovat a zhodnotit prostředky, které podporují rovnocenné příležitosti pro dívky a mladé ženy.
25. K dosažení tohoto cíle by měly tyto programy konkrétně umožnit dívkám a mladým ženám:
 - i. obdržet specifické informace o vzdělávacích kurzech vedoucích k profesio-
nální kvalifikaci;
 - ii. naučit se pracovním dovednostem prostřednictvím grantů a speciálních
studijních kurzů, včetně těch profesí, které jsou tradičně považovány za
vhodné pro muže;
 - iii. školit je k aktivní účasti na veřejných záležitostech a svěřeni zodpovědnosti
na nejvyšší úrovni, a to na základě míst vytvořených přímo pro ženy;
 - iv. zavést finanční opatření pro sociální služby, které pomáhají dívkám a mla-
dým ženám.

1.8 Program pro venkovské oblasti

26. Místní a regionální úřady musí při rozvoji aktivit pomáhajících participaci mládeže zvážit rozdílné potřeby mladých lidí v oblasti venkova. Proto by měly:
 - i. zajistit, že programy pro vzdělání, zaměstnání, bydlení, dopravu by měly odrážet a zaměřovat se na speciální potřeby mládeže žijící v oblasti venkova. Tyto programy by měly pomoci těm mladým lidem, kteří chtějí žít na venkově. Mládež žijící na venkově by neměla očekávat nebo snášet nižší úroveň sociálních služeb a zaopatření než ty, které jsou poskytovány ve městech;
 - ii. poskytnout finanční a jinou podporu organizacím mládeže a dalším společenským organizacím aktivním na venkově. Tyto organizace mohou stimulovat sociální a kulturní život ve venkovských společnostech a mohou představovat důležité sociální východisko pro mládež. Mládež a další společenské organizace nehrají pouze důležitou roli v povzbuzování účasti mládeže, ale zvyšují také kvalitu života a zároveň bojují s takovými problémy, jako je venkovská izolace.

1.9 Program přístupu ke kultuře

27. Umění a kultura existují ve formách, které jsou rozmanité a neustále se měnící podle vkusu, místa a období. Jsou však nicméně součástí minulého, přítomného a budoucího osobního a společného dědictví, do kterého budou přispívat následující generace. Jsou určitým způsobem odrazem každé společnosti. Mladí lidé skrze svou kulturní zkušenost a schopnost pro iniciativu, bádání

a zlepšování budují a hrají roli v tomto kulturním vývoji. Proto je tedy důležité umožnit jim přístup ke kultuře ve všech jejich formách a prosazovat jejich možnosti pro kreativní aktivity, zahrnující nové oblasti.

28. Místní a regionální úřady by proto měly přijmout, společně s mládeží a jejich organizacemi programy, které jim umožní stát se kulturními činiteli s přístupem k praktickému poznávání kultury a tvůrčím aktivitám za použití metod, které jsou vytvořeny za tímto účelem.

I.10 Program pro trvale udržitelný vývoj a životní prostředí

29. Tváří tvář ke zvyšujícímu se zhoršování životního prostředí místní a regionální úřady by měly poskytovat finanční podporu vzdělávacím projektům ve školách a organizacích za účelem zvyšování povědomí o problémech týkajících se životního prostředí.
30. Uvědomovat si problémy životního prostředí je prvořadým zájmem mládeže, protože se bude muset v budoucnu vyrovnat s důsledky chyb z minulosti, a proto by místní a regionální úřady měly podporovat aktivity a projekty, které prosazují udržitelný rozvoj a ochranu životního prostředí a do kterých je zahrnuta také mládež a její organizace.

I.11 Program potírání násilí a kriminality

31. S uvědoměním si toho, že oběťmi kriminality a násilí jsou často mladí lidé, a připuštění nutnosti nalézt přiměřenou odezvu na kriminalitu a násilí v současné společnosti, jako i potřebu zahrnout mládež přímo do boje s těmito problémy;
32. Místní a regionální úřady by měly:
 - i. začlenit mládež do prevence kriminality v obecních radách tam, kde tyto rady existují;
 - ii. pracovat především s mládeží, u které existuje vyšší riziko možnosti stát se součástí zločinu, nebo s těmi, kdo již mají zkušenosti s kriminalitou;
 - iii. bojovat proti rasistickému násilí všemi dosažitelnými prostředky;
 - iv. zastavit všechny formy násilí ve školách. Tato činnost by měla být vykonávána ve spolupráci se všemi významnými činiteli, jako jsou vzdělávací a policejní orgány, učitelé, rodiče a sami mladí lidé;
 - v. přispět ke vzniku sítě asociací a projektů prosazujících nenásilí a toleranci, a to jak ve škole, tak i mimo školu;
 - vi. v co největší míře ochránit mladé lidi před sexuálním zneužíváním, týráním nebo jinými formami ubližování a zajistit takovou strukturu, která poskytuje psychologickou a materiální pomoc a důvěrné konzultace případným obětem.
33. V provádění výše uvedeného by místní a regionální úřady měly přispívat k tvorbě důvěrného prostředí a respektu mezi mladými lidmi a veřejnými orgány, jako je policie.

1.12 Program proti diskriminaci

34. Místní a regionální úřady by měly aktivně prosazovat lidská práva a opatření proti diskriminaci minorit (zahrnující jejich mladé členy) nebo proti mladým osobám s postižením a dalším skupinám, které mohou trpět diskriminací. Dále by měly prosazovat rozvoj multikulturních společenství skrze integraci minorit a počítat s jejich různorodými potřebami, zvyky, kulturami a životními styly.
35. V této souvislosti by místní a regionální úřady měly:
- i. schválit nebo zesílit legislativu směřující proti diskriminaci a zabezpečit rovný přístup pro všechny občany na veřejná místa, k odbornému výcviku, vzdělávání, ubytování, kulturním aktivitám a dalším oblastem života. Takový přístup by měl být sledován a zaručen představiteli místního vedení a představiteli minorit a samotných mladých lidí;
 - ii. starat se o dialog mezi náboženstvími, o multikulturní a protirasistické vzdělávání, které se stane součástí školního kurikula.

1.13 Program v oblasti sexuální výchovy

36. Během dospívání při přechodu z dětské závislosti na rodině, škole, náboženských či jiných autoritách na nezávislý život dospělého jedince může být mládež konfrontována s množstvím problémů spojených s jejich osobními vztahy (v rodině či blízkém kruhu, s jejich vrstevníky, přáteli a partnery). Rozvoj a praktikování sexuálního chování není vždy jednoduché a někdy může být těžké si ho připustit, jestliže na něj není mladý člověk připraven. Navíc existuje stálá ignorace zdravotní problematiky v oblasti sexu a také značná nedůvěra k oficiálnímu postoji k rizikům určitého sexuálního chování.
37. Pro pomoc mladým lidem najít si svoji cestu směrem ke zdravému a uspokojivému citovému životu by měly místní a regionální úřady společně s rodiči, školami a organizacemi specializovanými v této oblasti prosazovat a podporovat:
- i. nedirektivní vzdělávání ve školách v oblasti sexu;
 - ii. organizace a služby nabízející informace o vztazích, sexuálních praktikách a plánování rodičovství;
 - iii. práci skupin vrstevníků v této oblasti.
38. Mladí lidé by měli být aktivně spojeni s plánováním, realizací a hodnocením informací a dalších služeb zaměřených na ně samotné v této oblasti.

1.14 Program přístupu k právu a zákonům

39. Z důvodu společného života musí být právo respektováno všemi členy společnosti. V demokratických společnostech jsou tato pravidla projednávána a přijata volenými zástupci občanů, konkrétně vyslovena zvláště v legislativních textech, které ukládají práva a povinnosti všem osobám.
40. Jelikož je stále více těchto textů, pro jednotlivce je mnohem těžší je znát, respektovat a uplatňovat je, vytváří se tím nesourodost mezi občany. Mladí lidé jsou pochopitelně nejvíce dotčeni tímto fenoménem.

41. Místní a regionální orgány by proto měly usnadnit přístup mladých lidí k jejich právům:
- i. rozvojem jejich znalostí skrze šíření informací především ve škole, skupinách vrstevníků a informačních službách;
 - ii. používáním jejich práv prostřednictvím podporujících služeb vytvořených tak, aby pracovaly podle mladých lidí a jejich přání;
 - iii. umožněním účasti mladých lidí na vytváření nových pravidel.

Část II: Nástroje pro spoluúčast mládeže

42. Za účelem dosažení skutečné participace mládeže je třeba vytvořit určitý počet nástrojů, které splní tyto cíle. Znamená to především rozvoj školení mládeže na participaci, informovanost, poskytování všech prostředků komunikace, podporu jejich projektů a uznání obětavé veřejné a dobrovolnické práce. Zapojení mládeže má úplný smysl tam, kde role mladých lidí v politických stranách, obchodních společnostech a asociacích je uznávána a zejména tam, kde je vykonáno úsilí k zakládání a podporování mládežnických asociací samotnou mládeží.

II.1 Školení ve spoluúčasti mládeže

43. Místní a regionální orgány, vědomy si dominantní role, kterou hraje škola v životě mladých lidí, by měly poskytovat ve školním prostředí podporu a školení ve spoluúčasti mládeže, vzdělávání v oblasti lidských práv a neformální učení. Měly by také provádět školení (trénink) a podporu pro účast mladých lidí v asociativním životě a v jejich místní komunitě podporou:
- i. odborného školení pro učitele a pracovníky mládeže v oblasti praktikování spoluúčasti mládeže;
 - ii. všech forem účasti žáků ve školách;
 - iii. občanských vzdělávacích programů ve školách;
 - iv. vrstevnického vzdělávání poskytováním nezbytného místa a prostředků a podporou výměn dobrých zkušeností.

II.2 Informování mladých lidí

44. Informace jsou často klíčem k účasti a právo mladých lidí mít přístup k informacím o příležitostech a záležitostech, které se jich týkají, je stále více uznáváno v oficiálních evropských a mezinárodních dokumentech¹ a ne pouze v kontextu místního a regionálního života.
45. Za účelem účasti v aktivitách a v životě jejich společnosti nebo také z prospěchu služeb zaměřených na ně, potřebují mladí lidé o těchto službách a aktivitách především vědět. Účast v aktivitách a projektech, které je zajímaví a které si sami organizují, je často krokem v procesu povzbuzování a hlubšímu zapojení do společnosti, včetně politického života.

¹ Viz příklad doporučení No. R (90) 7 Committee of Ministers of the Council of Europe týkající se informací a poradenství pro mladé lidi v Evropě přijaté 21. února 1990.

46. Místní a regionální úřady by proto měly podporovat a zlepšovat existující informační a poradenská centra pro mladé lidi za účelem ujištění, že poskytují službu v takové kvalitě, která vyhovuje potřebám mladých lidí. Tam, kde taková centra neexistují, měly by místní a regionální úřady nebo jiní příslušní činitelé podporovat a napomáhat vytvoření adekvátních informačních center pro mladé lidi, mezi jinými skrze existující struktury, jako jsou školy, mládežnické servery a knihovny. Měla by být přijata specifická opatření, jež vyhovují potřebám mladých lidí, kteří mají problémy v přístupu k informacím (jazykové bariéry, žádný přístup k Internetu apod.).
47. Informační služby pro mládež se musí přizpůsobit určitým profesionálním zásadám a standardům.² Veřejné orgány jsou povzbuzovány k zaručení takových standardů a k podpoře jejich neustálého zlepšování všude tam, kde je to možné v souladu s ustanovenými národními (či oblastními) měřítky kvality a standardů. Mladí lidé by měli mít příležitost zúčastnit se přípravy, realizace a vyhodnocení aktivit a výsledků informačních center mládeže a také by měli být zastoupeni v jejich řízení.

II.3 Prosazování účasti mládeže prostřednictvím informačních a komunikačních technologií

48. Informační a komunikační technologie nabízejí nové možnosti informování a umožňují účast mládeže. Mohou být použity pro výměnu velkého množství informací a díky jejich interaktivitě také ke zvýšení účasti mládeže. Místní a regionální úřady by proto měly používat tyto technologie v jejich informačních a participačních programech, a to za podmínek garantování přístupu všem mladým lidem ve smyslu dostupnosti a přístupu ke školení na používání těchto nových nástrojů.

II.4 Prosazování účasti mládeže v médiích

49. I když jsou mladí lidé hlavními zákazníky médií, mohou hrát roli v této oblasti zvyšováním možností, které jsou jim poskytovány pro jejich vyjádření, a účasti na produkci informací poskytovaných médií. Prostřednictvím jednání s určitými subjekty poskytují různorodé a často přístupnější informace, které předávají svým vrstevníkům. Tato účast mladým lidem také umožňuje pochopit tvorbu informací a rozvoj nezbytného kritického myšlení.
50. Místní a regionální úřady by proto měly podporovat vznik a působení médií (rádia, televize, psaného i elektronického tisku atd.) vyvinutého mladými a pro mladé stejně jako relevantní školící programy.

II.5 Povzbuzování mladých lidí k účasti na dobrovolné práci a na veřejných záležitostech

51. Mladí lidé by měli být podporováni a povzbuzováni k účasti na dobrovolných aktivitách. V době, kdy se zvyšuje tlak na individuální výkon a úspěch ve vzdě-

²Viz příklad European Youth Information Charter přijaté European Youth Information a Counselling Agency (ERYICA).

lávání i práci, je důležité, aby dobrovolnictví bylo podporováno a prosazováno. Proto by místní a regionální úřady měly:

- i. podporovat vznik dobrovolnických center a rozvinout iniciativy, které jsou zaměřeny na podporu a prosazování účasti mládeže na dobrovolných aktivitách, jako jsou informační a propagační kampaně;
- ii. ve spolupráci s mladými lidmi, dobrovolnickými organizacemi, vzdělávacími úřady a zaměstnavateli rozvinout systém, který rozpozná a potvrdí dobrovolné aktivity ve formálním vzdělávacím systému a v zaměstnání.

II.6 Podpora iniciativ a projektů mladých lidí

52. Mladí lidé mají mnoho nápadů, které mohou být přeneseny do projektů a místních aktivit prospěšných všem. Při zajištění dostatečné podpory mohou tyto projekty a jejich úspěch či neúspěch pomoci mladým lidem rozvinout jejich smysl pro zodpovědnost a nezávislost. Místní a regionální úřady by proto měly usnadnit realizaci těchto projektů (v malém i velkém měřítku) prostřednictvím profesionální podpory a přístupu k finanční, materiální a technické pomoci.

II.7 Prosazování organizací mládeže

53. Mládežnické organizace jsou unikátní tím, že jsou primárně zaměřeny na potřeby a zájmy mladých lidí a na jejich reflexi. Poskytují také prostor, kde se mohou mladí lidé učit a prožít možnosti a výzvy díky účasti na společných rozhodnutích a činnostech s ostatními. Může jít o strukturované organizace nebo neformální skupiny mladých lidí. Je důležité, že mladí lidé mají příležitost (jestliže si to přejí) připojit se k organizaci mládeže podle vlastního výběru. Mladí lidé (jestliže chtějí) by měli mít právo a podporu k založení jejich vlastních organizací. Proto:
 - i. místní a regionální úřady by měly mít specifický rozpočet určený čistě pro podporu organizací mládeže, které podporují aktivity a poskytují služby nebo působí jako jejich mluvčí v obcích a zastupují jejich zájmy. Preferovány by měly být spolky, které jsou organizovány mládeží a pro mládež a mají programy pro umožnění aktivní účasti mládeže;
 - ii. místní a regionální úřady by měly vyvinout princip a systém společného rozhodování (v souladu s principem co-managementu Rady Evropy) ve spolupráci s mladými lidmi a organizacemi mládeže v oblasti týkající se mládeže. Je důležité, aby tam, kde je tento systém použit, mladí lidé a jejich organizace byli respektováni jako plnohodnotní partneři a měli možnost (pokud si to přejí) se těchto aktivit nezúčastňovat.

II.8 Účast mládeže v nevládních organizacích a politických stranách

54. Živoucí, nezávislý a aktivní nevládní sektor je podstatným prvkem jakékoli opravdové demokratické společnosti. Je také důležité, aby ostatní součástí občanské společnosti jako například politické strany byly silné a aktivní na místní a regionální úrovni. Účast na demokratickém životě země, regionu či lokality znamená více než jen účast na volbách jednou za několik let. Proto je účast

v nevládních organizacích a politických stranách důležitá, neboť pomáhá občanům průběžně ovlivnit rozhodování a činnosti. Je důležité, aby mladí lidé byli povzbuzováni a podporováni v účasti na společném životě v jejich obcích.

55. Místní a regionální úřady by měly nevládním organizacím, které aktivně prosazují účast mladých lidí v jejich aktivitách a demokratických rozhodovacích strukturách a procedurách, poskytovat finanční a jiné zdroje.
56. Místní a regionální úřady ve spolupráci s politickými stranami by měly obecně prosazovat účast mladých lidí ve stranickém politickém systému a podporovat specifické akce, např. školení.

Část III: Institucionální zapojení mladých lidí v místních a regionálních záležitostech

57. Za účelem uskutečnění sektorální politiky vyložené v části druhé by měly místní a regionální úřady provést připojení vhodných struktur nebo opatření umožňujících účast mladých lidí na rozhodnutích a debatách, které je bezprostředně ovlivňují.
58. Tyto struktury budou přebírat různé formy podle úrovně, na které jsou založeny – ve vesnici, městě, městských čtvrtích uvnitř měst, nebo dokonce regionu. Měly by vytvořit podmínky pro opravdový dialog a partnerství mezi mladými lidmi a místními nebo regionálními úřady a měly by umožnit mladým lidem a jejich zástupcům být plnohodnotnými činiteli v oblastech, které se jich dotýkají. Takové struktury by měly být reprezentativní a stálé a měly by se zabývat všemi záležitostmi, ve kterých mladí lidé vyjadřují své zájmy. Kromě toho může být uvažováno, že mohou být vytvořeny ad hoc struktury k debatám nebo činnostem o specifických sporných otázkách. V případě nutnosti může být vhodné kombinovat různé formy.

III.1 Rady mládeže, parlamenty mládeže, fóra mládeže

59. Efektivní účast mladých lidí v místních a regionálních záležitostech by měla být založena na jejich povědomí sociálních a kulturních změn, které probíhají uvnitř jejich obce, a na požadavcích stálých reprezentativních struktur, jako je rada mládeže, parlament mládeže nebo fórum mládeže.
60. Tyto struktury mohou být vytvořeny pomocí voleb nebo ustanovením uvnitř organizací mládeže nebo na dobrovolné bázi. Členové by měli odrážet sociologický charakter obce.
61. Mladí lidé by měli převzít přímou zodpovědnost za projekty a hrát aktivní roli v příbuzných programech. Pro tento účel by měly místní a regionální úřady vytvořit nebo podporovat struktury pro jejich aktivní účast.
62. Tyto struktury poskytují fyzický rámec pro volné vyjádření mládeže podle jejich zájmu, zvláště pokud se týče zvyšování zájmu orgánů a možnosti tvorby návrhů. Sporné otázky, které vyvstanou, mohou odrážet ty, které byly vyloženy v části I současné charty.
63. Role takových struktur může zahrnovat:

- i. veřejné diskuse pro volné vyjadřování mladých lidí podle jejich zájmu týkající se mj. návrhů a programů úřadům;
 - ii. možnosti vytvářet návrhy místním a regionálním úřadům;
 - iii. možnost orgánům radit se s mladými lidmi v oblasti sporných otázek;
 - iv. veřejné diskuse tam, kde jsou projekty zahrnující mladé lidi vyvíjeny, sledovány a hodnoceny;
 - v. veřejné diskuse za účelem napomáhat konzultacím s mládežnickými organizacemi a asociacemi;
 - vi. možnost účasti mládeže v ostatních místních a regionálních poradních orgánech.
64. Umožněním mladým lidem vyjádřit se a jednat o problémech, které se jich dotýkají, takové struktury poskytují školení v demokratickém životě a v řízení veřejných záležitostí.
65. Proto by měli být mladí lidé povzbuzováni k účasti v takovýchto strukturách a aktivitách s cílem prosazování jejich schopnosti učit se a praktikovat principy demokratického občanství. Zvláště mladým lidem, kteří jsou podněcovatelé projektů a dialogů s úřady by takovéto struktury měly také poskytnout fórum pro školení v demokratickém vedení.
66. Místní a regionální úřady a mladí lidé budou mít také společný prospěch z násobného efektu, který přináší participace mladých lidí v takovýchto strukturách zvláště v rámci povzbuzování mladých lidí v používání jejich občanských práv, např. účast ve volbách a jiných formách hlasování, včetně referenda.

III.2 Podpora struktur participace mládeže

67. Efektivní funkce institučních struktur účasti mládeže (formálních i neformálních) vyžadují zdroje a podporu. Za tímto účelem by místní a regionální úřady měly poskytovat těmto strukturám prostory, finanční prostředky a materiální podporu, a to z důvodu zajištění jejich hladkého a efektivního chodu. Poskytnutí těchto prostředků nevylučuje tyto struktury z hledání další finanční a materiální podpory z jiných zdrojů, jako jsou soukromé nadace a společnosti.
68. Místní a regionální úřady by měly zabezpečit garanci poskytnutí pomoci strukturám participace mládeže. Za tímto účelem by měly stanovit garanta – jednotlivce či skupinu osob – pro sledování podpůrných opatření a oslovení v případě potřeby.
69. Takovýto jednotlivce či skupina osob by měl být nezávislý na politických strukturách a strukturách participace mládeže a měl by být odsouhlasen oběma výše uvedenými strukturami.
70. Navíc ke garanci výše uvedené podpory by funkce jednotlivce, příp. skupiny osob mohla obsahovat:
- i. působení jako zprostředkovatel mezi mladými lidmi a zvolenými místními a regionálními zástupci v řešení problémů vzešlých z obou stran;
 - ii. působení jako obhájce mladých lidí v případě napětí mezi mladými lidmi a místními a regionálními orgány;

- iii. působení jako kanál, prostřednictvím kterého mohou komunikovat místní a regionální úřady a mladí lidé;
- iv. přípravu pravidelných zpráv pro mladé lidi a místní a regionální úřady za účelem vyhodnocení úrovně účasti mladých lidí na místním a regionálním životě, např. realizací projektů či zapojením ve strukturách participace mládeže a dopadu jejich účasti.

Přeložila Martina Klímová